

د کابل د شکردری لوی او معیاري مسلح کتې اخیستني ته وسپارل شو

د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت د کرنې او مالداري مرستيال شپرشاه اميري، د کابل ولايت ملي او اداري مرستيال عبدالرحيم زيرک، د کرنې سکتوري يوشمبر ربيسانو، د کوهدامن ولسوالۍ ولسوالانو او د کابل د يوشمبر استارو، مشرانو او د کابل د شمال د يوشمبر او سپدونکو په حضور کې د شکردری مسلح گتې اخیستني ته وسپارل شو.

د کرنې وزارت د کرنې او مالداري مرستيال ګډونوالو ته دیاد مسلح د جوړولو موخه وړپه ګوته کړه. په دې غونډه کې، د غونډي ګډونوال هم خپل وړاندیزونه وړاندې کړل. بشاغلي اميري وویل: «دا مسلح له هغه پنځو لویو مسلحونو خڅه دی، چې د هبواو په څلورو زوننو پراختيابي بانک د ۳۰ ميليونه ډالرو په ملي لګښت جوړ شوي دي. د شکردری مسلح د جوړولو تولیز لګښت شپږ ميليونه ډالر ده. ددي مسلح د جوړولو موخه خلکوته صحې او کيفيت لرونکي غونبه چمتو کول دي».

د کرنې وزارت د کرنې او مالداري مرستيال زياته کړه، دا

د کرنې وزارت خه باندې ۱۴ ازره بېټګرانو ته ۱۰ ميليارډه افغانی پور ورکوي

نخستين مسلح معیاري و مدرن حیوانات در هرات به بهره برداری سپرد ه شد

ساخت چنین مسلح هایي به ايجاد فرصت های شغلی، مصون سازی قصابي ها، حفظ محیط زیست و تامین مصنوبت غذایي کمک کرده و باعث ارزش افزایي به محصولات گوشتی می شود. هرات یکی از ولايت های مهم زراعتی کشور به شمار می رو د و در بخش های تولید انواع محصولات زراعتی و مالداري جایگاه خوبی دارد.

نخستين کشتارگاه مدرن و معیاري حیوانات يا مسلح، توسط حشمۃ اللہ غفوری معین آبیاري و منابع طبیعی وزارت زراعت، آبیاري و مالداري و سید وحید قتالی والی هرات، در این ولايت به بهره برداری سپرده شد.

حشمۃ اللہ غفوری معین آبیاري و منابع طبیعی وزارت زراعت در مراسم بهره برداری این مسلح گفت: «مسلح ولايت هرات با هزینه شش ميليون دالر امريکائي از کمک های ملي بانک انکشاف آسياني به صورت معیاري به مساحت ۲۵ جريء زمين ساخته شده است».

آقای غفوری گفت که اين مسلح در هر شيفت کاري، ظرفیت ذبح و پروسس صدراس گاو و پنچ صدر راس بُز و گوسفند را دارد. مسلح هرات با تکنالوژي پيش فته تجهيز شده و داراي بخش های مختلف از جمله کشتارگاه، لابراتور، سرخانه، موترهای يخچالی برای انتقال گوشت، مرکز بسته بندی و مدیریت درست محصولات حیوانی است.

کندھار کې د کرنې او خوره خوندیتوب بېړني پروژې دفتر پرانیستل شو

د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت د اوبولگولو او طبیعي سرچنۍ مرستيال حشمۃ اللہ غفوری، کندھار ولايت ته د خپل سفر په ترڅ کې په دې ولايت کې د کرنې او خوره خوندیتوب بېړني پروژې «EAST» دفتر پرانیست.

بشاغلي غفوری وویل، چې د روان کال لپاره یاده پروژه ۴۰۰ ميليونه افغانی بوديجه لري او د آبرېزو، چکډمونو او د اوبولگولو کانالونو د بیارغونې او جوړولو، د اصلاح شویو تخمونو وبش، د نويو بنونو، مميختونو او دغه راز د پیاز او چالو زبرمتنونو جوړولو په برخه کې فعالیت کوي. دا لګښت د نړیوال بانک له خوا تامینېږي.

بشاغلي غونډي توب بېړني پروژې «EAST» دفتر د زون په چې فعالیت کوي.

از تقلا برای اهداف تا تمدید به نیستی؛
مریم چکونه به موفقیت رسید؟

حشمت‌الله غفوری مشکلات اتحادیه‌ها و انجمن‌های مختلف مالداری و زراعتی را استماع کرد

آعده از مشکلات این اتحادیه‌ها و انجمن‌ها که در هرات قابل حل باشد، رسیدگی کنند. او هم‌چنین گفت برخی از مشکلاتی که در هرات قابل حل نیست، او در مرکز پیگری می‌کند.

یک سردهخانه معیاری در ولسوالی انجیل افتتاح شد

شده، ظرفیت نگهداری یک‌هزار و هشت‌صد متريک تن میوه تازه را دارد. بخشی از میوه‌جات تازه از مرکز ولایت هرات و ولسوالی انجیل در آن نگهداری خواهد شد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری نیز برنامه گستردگی را به منظور احداث سردهخانه‌های جدید صفرانرژی از سال گذشته به این سو روی دست گرفته و تاکنون صدها سردهخانه صفرانرژی به منظور نگهداری میوه‌جات تازه و جلوگیری از فاسد آن در مناطق مختلف کشور ساخته است.

کندھار کې د کرنې او خوړو خوندیتوب بېړني پروژې دفتر پرانیستل شو

بناغلی غفوری وویل، چې په کندھار کې د کرنې او خوړو خوندیتوب بېړني پروژې «EAST» دفتر د زون په کچه فعالیت کوي.

حشمت‌الله غفوری معین آبیاری و مالداری وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، در سفری به ولایت هرات، در نشستی مشکلات اتحادیه‌ها و انجمن‌های مالداری، مرغ‌داری و زراعتی این ولایت را استماع کرد. در نشستی که بعد از ظهر امروز سه‌شنبه، به همین منظور در هرات برگزار شده بود، اعضا و مسؤولان اتحادیه‌های مرغ‌داری، زعفران و انجمن‌های قوریه‌داران، حمایت از محصولات زراعتی، باغداران، مالداران و گاوداران ولایت هرات، با مطرح کردن مشکلات‌شان در این زمینه‌ها، از معین آبیاری و منابع طبیعی وزارت زراعت خواستند تا برای رفع این چالش‌ها با آنان همکاری کند.

حشمت‌الله غفوری با استماع مشکلات و چالش‌های اعضا انجمن‌ها و اتحادیه‌های مختلف زراعتی، مالداری و مرغ‌داری، به مسؤولان ریاست زراعت هرات دستور داد تا به

طبیعی و وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، در سفری به ولایت هرات، یک سردهخانه معیاری را در قتالی والی هرات، یک سردهخانه معیاری را در ولسوالی انجیل این ولایت افتتاح کرد. این سردهخانه به مساحت هشت‌صد مترمربع توسط شرکت خصوصی «عیز ظہور» ساخته شده است.

حشمت‌الله غفوری در مراسم بهره‌برداری این سردهخانه گفت: «احداث سردهخانه‌ها از سوی سکتور خصوصی یک گام مهم در راستای حمایت و کمک به باغداران می‌باشد». آقای غفوری افزود: «سکتور خصوصی باید با دولت همکار باشد زیرا دولت به تنها یکی نمی‌تواند نیازمندی‌های دهقانان را برآورده کند. امیدوارم که تاجران دیگر نیز در این عرصه توجه کنند.» این سردهخانه که با ۴۱۵ هزار دالر ساخته

در این طرح، هیچ هزینه‌ی برای شهروندان در قبال ندارد و هر شهروند هرگاه برای اجرای چنین طرح‌های کم‌هزینه اما نهایت موثر اقدام کند، مطمیناً این کشور از مواجه شدن با پیامدهای منفی تغییرات اقلیمی نجات یافته و از تخریب زمین‌های زراعتی و غیرزراعتی در نتیجه سیلاب‌ها و فرسایش خاک جلوگیری می‌شود.

از هسته میوه‌جات برای مبارزه با پیامدهای منفی تغییرات اقلیم استفاده کنیم

یک تن از شهروندان، با درنظرداشت آغاز فصل میوه‌های خسته/هسته‌سنگی، طرح جالبی در باره استفاده بهینه و موثر از این هسته‌ها و چگونگی سربز ساختن کشور، در یک صفحه‌ی فیسبوکی ارایه کرده است.

این شهروند در صفحه «اعلانات پل سرخ»، نوشته است: «شهروندان گرامی فصل میوه‌های خسته‌دار رسیده، مانند شفتالو، آلو، زردآلو، گیلاس و آبلالو... خواهش ما از شهروندان این است که خسته یا دانه این میوه‌جات را دور نیندازید. خسته‌ها را بشویید و خشک کنید و آن‌ها را داخل دستمال نگه دارید و به جای مناسب بگذارید.» این شهروند توصیه کرده است: «هر وقت که به سیاحت و یا به سفر می‌روید، اگر توانیستید ۷ الی ۱۰ سانتی‌متر زمین را حفر و دانه‌ها را زیر خاک محفوظ دارید، بهتر است که نزدیک به آب باشد، اگر هم آب در نزدیکی نبود مهم نیست شما فقط آن‌ها را به طبیعت تحولی دهید نگهداری آن با خودش.»

این شهروند استدلال کرده که طی سال‌های اخیر، این طرح از سوی شهروندان تایلندی اجرا شده و نتایج خیلی موثری به دست داده است. او گفته که شمار درختان میوه در طبیعت تایلند با استفاده از همین روش ازدیاد یافته است. این شهروند می‌گوید: «مالزیایی‌ها هم در این ابتکار عمل به تایلندی‌ها پیوسته‌اند. فعالیت‌های مردمی به این شکل بی‌نهایت موثر است. ایجاد و تکثیر درخت در طبیعت با این روش ساده از فرسایش خاک، جاری شدن سیلاب، تغییر اقلیم، خشک شدن هوا و آلودگی هوا و انتشار گردها جلوگیری می‌کند.»

اجرای این طرح، هیچ هزینه‌ی برای شهروندان در قبال ندارد و هر شهروند هرگاه برای اجرای چنین طرح‌های کم‌هزینه اما نهایت موثر اقدام کند، مطمیناً این کشور از مواجه شدن با پیامدهای منفی تغییرات اقلیمی نجات یافته و از تخریب زمین‌های زراعتی و غیرزراعتی در نتیجه سیلاب‌ها و فرسایش خاک جلوگیری می‌شود. در ضمن، حالا آغاز فصل برداشت میوه‌جات تازه است و برخی از این میوه‌جات به وفور در بازارها و مارکیت‌ها یافت می‌شوند. شهروندان خوب، از وفور میوه‌جات تازه و ارگانیک، برای بهبود شرایط اقتصادی خانواده و کشورش استفاده می‌کنند. هرگاه هر شهروند در این زمینه احساس مسؤولیت داشته باشد، باید به جای خریداری آب میوه‌های وارداتی و بی‌کیفیت، از میوه‌جات تازه و ارگانیک استفاده کنند.

آب میوه‌های وارداتی دارای مواد کیمیاولی نگهدارنده و برای صحت و سلامت هر انسان مضر است. در ضمن، استفاده از این نوشیدنی‌های بی‌کیفیت، برای هر مصرف‌کننده خیلی قیمت تمام می‌شود. امروز قیمت یک پاکت یا قطعی آب میوه نامدار وارداتی، بیشتر از یک سیر تربز ارگانیک و خوشمزه قیمت دارد. از یک پاکت آب میوه، دو نفر بیشتر استفاده نمی‌توانند اما یک سیر تربز می‌تواند برای تمام اعضای یک خانواده کافی باشد.

با این حال، برای این که به اقتصاد خانواده و دهقانان خود کمکی کرده باشیم، بهتر است به جای استفاده از آب میوه‌های بی‌کیفیت و حاوی مواد کیمیاولی مضر به صحت و سلامت، از میوه‌جات ارگانیک، تازه و خوشمزه تولیدات داخلی خود مصرف کنیم.

د کرنې، ابولگولو او مالداری وزارت د ابولگولو او طبیعی سرچینو مرستیال حشمت‌الله غفوری، کندھار ولایت ته د خپل سفر په ترڅ کې په دې ولایت کې د کرنې او خوړو خوندیتوب بېړني پروژې (EAST) دفتر پرانیست.

بناغلی غفوری وویل، چې د روان کال لپاره یاده پروژه ۴۰۰ میلیونه افغانی بودیجه له ری او د آبرېزو، چکدیمونو او د ابولگولو کانالونو د بیارغونې او جوړولو، د اصلاح شویو تخمونو و پیش، د نیوو بنونو، ممیزخونو او دغه راز د پیاز او کچالو زبرمتوونو جوړولو په برخه کې فعالیت کوي. دا لګښت د نړیوال بانک له خوا تامینېږي.

د کرنې وزارت خه باندي ۱۴ زره بزگرانو ته، ۱.۱ ميليارده افغاني پور ورکوي

ستونزو سره مخ ول، د کرنې د پراختیا صندوق له خوا د پورونو له تر لاسه کولو وروسته په خپلوبنې درېدلې دي. محمدمشیع امین زاده وویل، چې په کابل کې د هغه د چرگانو پالني شرکت له پور اخیستني وروسته توائبدل، چې د خپلو تولیداتو کچه لوړ کړي او اوسمهال کولی شي، چې د روځي تر پنځه زره چرګوري تولید کړي. د کرنې د پراختیا صندوق یو مالي دولتي غیر بانکي بنسټ دی، چې په ۱۳۸۹ یم کال کې د کرنې، ابوجلولو او مالداري وزارت تر چتر لاندې د امریکا متحده ایالاتو پراختیابې ادارې ۱۰۰ د میلیونه دارلو په مرسته خپل فعالیت پیل USAID د. د افغانستان د کرنې د ودې اوښه کولو په موخه د کړ. د افغانستان د کرنې د ودې اوښه کولو له لارې سوداګرېز بزگرانو او سوداګر ته پورونه ورکول ددې صندوق عمده دندې دي.

فابریکو، د کرنې توکو د تولید شرکتونو، مغارو او د کیمیاوی سرو ارادونکو او د کرنې برخې پر سوداګر ۱۰.۴ ميليارده افغانۍ وېشلي دي. له دغه چوپېتیاوو خخه په ۳۲ ولايتو نو کې ۵۵ زره او ۶۶ بزگران په مستقیم دوں برخمن شوي دي. هغه دغه راز وویل، کوم بزگران او د کرنې د برخې متشبین چې د کرنې د پراختیا صندوق له پورونو برخمن شوي دي، عواید او تولیدات یې له ۲۱ تر ۲۵ سلنې لوړه شوي ۵. دغه راز، د چرګ پالني د یوې فارم مسؤول محمدمشیع امین زاده، چې د کرنې د پراختیا صندوق له پورونو خخه برخمن شوي دي وايې، چې په بېلابلو برخو کې د کرنې وزارت له خوا د پورونو ورکړه د کرنې او مالداري په سکتورونو کې د فعالیت د بهه والي لامل شوي دي. هغه وویل، د کرنې او مالداري اړوند دېره هغه شرکتونه، چې له

د کرنې، ابوجلولو او مالداري وزارت د کرنې د پراختیا صندوق له لارې ۱۴ زره او ۳۰۰ بزگرانو ته ۱.۱ ميليارده افغانۍ پور ورکوي. دا پورونه د درې او پنځو کلونو دورو لپاره ورکول کېږي. ددغه پورونو د ورکړې هوكړه لیکونه نن د کرنې، ابوجلولو او مالداري وزیر داکټر انوار الحق احدي په حضور کې، د کرنې د پراختیا صندوق «ADF» رئیس داکټر ایمل آرمان او «د کوچنيو پورونو لومړنی بانک، اکسس افغانستان، فینکا افغانستان او نوی طرحې شرکت» چارواکو ترمنځ چې د کرنې پورونو ورکونکي دي، د کرنې په وزارت کې لاسلیک شول. ددغه هوكړه لیکونو د لاسلیک په اړه جوړه شوي غونډه کې، داکټر انوار الحق احدي وویل، له دغه پورونو خلورخانګړې کرنېز سکټورونه برخمن کېږي. بساغلی احدي زیاته کړه: «نن مور دا سې قراردادونه لاسلیک کوو، چې له مخې یې خلور بېلابلو مالي موسسو ته ۱.۱ ميليارده افغانۍ، چې د کرنې پورونو له ډلي دوه موسسي، او یا هغو بنستونو ته، چې د کرنې سکټور سره تراو لري پور ورکول کېږي. د کوچنيو پورونو لومړنی بانک ته ۵۰۰ میلیونه افغانۍ، اکسس افغانستان ته ۳۰۰ میلیونه افغانۍ، فینکا ته سل میلیونه افغانۍ او د نوی طرحې شرکت ته نړدي ۲۰۰ میلیونه افغانۍ پور ورکول کېږي. په تولیزه توګه له دغه پورونو به خه باندي ۱۴ زره بزگران برخمن شي.» د کرنې، ابوجلولو او مالداري وزير وویل، یاد مالي موسسي، چې ددې هوكړه لیک د لاسلیک په پایله کې د کرنې د پراختیا صندوق خخه پور تر لاسه کوي، هر یوې په بزگران او د کرنې اړوندو فعالیتونو لپاره وړې پورونه برابروي. په همدي حال کې، د کرنې د پراختیا صندوق رئیس ایمل آرمان وویل، چې یاد صندوق د خپل تاسیس له پیل تردې دمه ۱۳.۲ ميليارده افغانۍ پور منظور او دغه راز کرنېز سوداګر، کوپراتیفونو، د کرنې او مالداري تولنو، مالي منځګړو، د غواستاني، کې روزنې او چرگانو پالني فارمونو، د وچ او تازه مبوو صادر وونکو او پروسس کوونکو، د اړو د تولید

د کابل د شکردرې لوی او معیاري مسلح ګټې اخیستني ته وسپارل شو

وکړي او ويې وویل: «هیله ۵۵، چې د بازار موندنې او پر نارو غيو د خارجيو او سبو د اخته کېدو برخې ته هم دېره پاملنې ووشي، او هېواد ته باکي فيته درمل وارد شې، ترڅو نه کيفيت لرونکي مېوې او سابه تولید کړو.»

د دوی د غونبستو په هکله د کرنې وزارت د کرنې او مالداري مرستيال وویل: «دا چې خپلې ستونزې مو شريکې کړي منه کوم، ترڅو چې خلک خپلې غونبستې مطرح نه کړي، چارواکي هم دومره پاملنې نه کوي، اوس چې خپلې ستونزې مو له مور سره شريکې کړي حتماً کار کوو. هغه وویل، چې تېرکال نړدي ۱۲ زه زېمتو نوونه جوړ شوي دي، په تول هېواد کې یوززو ۲۰۰ کلينيکونه حیوانی چوپتیا وي وړاندې کوي او د باکي فيته درملو په برخه کې دېره پاملنې کوو.»

هغه دغه راز د کابل ولایت سېنې پروژو ته اشاره وکړه: «د کابل په تولو و لسوالیو کې ۳۹۴ ۵ ميليونه افغانیو په ارزښت سېرکال ۵۳ پروژې لرو چې پلي کېږي، د کوهدامن و لسوالی هم په کې شامل دي، په راتلونکو ورڅو کې د شکردرې د شېدې تولولو مرکز پرائیستل کېږي، چې یو ستر گام دي.» د یادونې وړ ۵، چې د کرنې، ابوجلولو او مالداري وزارت د هېواد په خلورو ولايتو نو کې پنځه لوي مسلحونه جوړ کړي، چې له دې ډلي دوہ یې د کابل په ولايټ کې دي.

زېرک هم د یاد مسلح په هکله خبرې وکړي او ويې وویل: «د کوهدامن او سیدونکو ته دې دا پروژه مبارک وي، په دې مسلح کې خاروې په اسلامي اصولو برابر ذبحه کېږي، او تاسو ته کاري فرصتونه هم برابر کړي. له قصابانو غواړم، چې له دې مسلح خخه په سمه توګه ګټه پورته او ساتنه یې وکړي، او خپل خاروې په کې حللا کړي. د نورو پروژو د پلي کېدو په پار هم هلي خلې کوو.»

د غونډې نور ګونوال هم له دې پروژې خخه د هرکلې ترڅنګ د کوهدامن خلکو ته د لا زياتې پاملنې غونبستونکي شول.

د شکر درې ولسوال ګوهرخان بهاوند په خپلو خبرو کې وویل: «په دې میاشت کې مو خو پروژې پرانیستل، د شاه او عروس بند هم په همدي ولسوالی کې شتون لري، د ګډوالو بنارګوتی هم همدلتله ده، چې په تېرو ورڅو کې مو پرانیستل، ددې پروژې خخه په استفادې سره د کابل د شمال د بزگرانو ستونزې هوارېږي.»

په همدي حال کې د کوهدامن د شورا غړي جنral صفي الله هم وویل: «کوهدامن یو کرنېز ولسوالی ده، له دې پروژې خخه تول خلک برخمن شوي دي، د جهاد او مقاومت پروخت دېر زيانمن شو، هيله مو داده، چې یادي جغرافيې ته دېره پاملنې ووشي او نورې پروژې هم پرانیستل شي.» د کجکن کلې د خلکو شورا مشر حاجي جان آغا هم خبرې

مسلخونه په معیاري دوں جوړ شوي دي، چې خاروې په کې په اساسې دوں ذبحه او غښه یې پروسس کېږي، د اوړد مهال لپاره ساتل کېږي: «دا مسلح په تولو اړينو امکاناتو سمبال دي، چې په کې حللا او له نارو غيو پرته غښه چمتو کېږي، او ترڅنګ یې سلګونو کسانو ته د دائمي دندې زمينه هم برابروي.»

هغه دغه راز د مالداري او کرنېز پروژو د پلي کېدو پار وویل، چې د کرنې وزارت زمن ده، چې خلکو ته د مالداري او کرنېز برخو کې پروژې پلي کېږي.

هغه زیاته کړه: «د مالداري په برخه کې نړدي درې ملياري دالر وړتیا لرو، د خاروې په مصنوعي القاح، درمنې او د چرگانو پالني په برخه کې بسې پرمختګونه شوي دي، او په راتلونکې کې هم په یادو ورڅو او د غونبستونو خاروې په فارمونو جوړولو په برخه کې پلانونه لرو چې عملې یې کړو.»

هغه دغه راز وویل، کوچيانو سره د مرستې په پار سېرکال ۷۰ ميليونه افغانۍ خانګړې شوي ۵، چې د کوچيانو د مالداري د پياورتیا په پار لګول کېږي، چې د لبنياتو د تولید او د خاروې د زياتولي په برخه کې به ورسه پرمختګونه رامنځته شي.

د کابل ولایت مالي او اداري مرستيال عبدالرحيم

رونق زندگی آمنه پس از دریافت خشک‌کننده آفتابی

که مرسل هاشمی

رشد و بهبود زیربنایها و تسهیل زنجیره ارزش محصولات باغداری و همچنان رشد و ارتقای ظرفیت ملی برای انکشاف صادرات محصولات باغداری در ۱۱ ولایت افغانستان کار می‌کند. این پروژه در سراسر ولایت بامیان در بخش‌های مختلف فعالیت‌های مشمر داشته است که از جمله ساخت و توزیع خشک‌کننده‌های آفتابی، ذخیره‌گاه‌های کچالو و سردخانه‌ها را می‌توان نام برد. این خشک‌کننده‌ها و ذخیره‌گاه‌ها در رشد اقتصاد، زراعت و تجارت مردم بی‌پساعت و دهقانان کمک بسیاری کرده است. قابل‌یادآوری است که روند توزیع ۳۰۰ پایه خشک‌کننده آفتابی از سوی پروژه سکتوری انکشاف زنجیره ارزش باگداری (HVCDSP) در ۱۱ ولایت افغانستان به پایان رسیده است.

را در فصل برداشت خشک می‌کنم و در فصل‌های دیگر آن‌ها را به قیمت خوب‌تر در بازار می‌فروشم. با استفاده از این دستگاه، می‌توانم بادنجان رومی، پیاز و زردآلو را خشک کنم و به بازار برده به فروش برسانم و مصارف اطفالم و خودم را بکشم. قبل‌باً مشکلات زیادی رویه‌رو بودم، ولی حالا خوش‌بختانه تا حدی این مشکلات حل شده است. از بیش‌تری بسازد و به مردم و دهقانان توزیع کند. آمنه یکی از مستفیدشونده‌گان، در این خصوص می‌گوید: «من قبل از این که خشک‌کننده آفتابی را از سوی پروژه سکتوری انکشاف زنجیره ارزش باگداری به دست بیاورم، زندگی سخت داشتم و حیران بودم که بدون سرپرست چگونه زندگی خود و فامیلی را رونق دهم، تا این که این پروژه برایم خشک‌کننده آفتابی داد. قبل‌آن‌چه از زمین‌هایم به دست می‌آوردم، نمی‌توانستم از آن به صورت بهتر استفاده کنم، ولی حالا محصولات زراعتی ۷۵ میلیون دالر امریکایی در بخش‌های

آمنه باشنده قریه قرونه ولسوالی سیغان ولایت بامیان است. بامیان یکی از ولایات مرکزی افغانستان است که آب و هوای نسبتاً سرد دارد و از جمله ولایات سردسیر به شمار می‌آید، اما حاصلات زراعی این ولایت به خصوص سبزیجات و میوه‌ها بیش‌تر است.

خانم آمنه شش سال قبل شوهرش را از دست داد و بعد از آن سرپرستی هفت عضو خانواده‌اش را بر عهده دارد. این خانواده قبل از عایداتی نداشت و زندگی را با بسیار مشکلات پیش می‌برد تا این که آمنه از طرف پروژه سکتوری انکشاف زنجیره ارزش باگداری (HVCDSP) سال قبل یک دستگاه خشک‌کننده آفتابی دریافت کرد. این خشک‌کننده، باعث تغییر در معیشت و زندگی این خانواده شده است.

پروژه سکتوری انکشاف زنجیره ارزش باگداری (HVCDSP) پارسال برای رونق زندگی خانواده‌های بی‌پساعت در ولسوالی سیغان ولایت بامیان هفت پایه دستگاه خشک‌کننده آفتابی را توزیع کرد که از جمله دو پایه آن در قریه قرونه به دو خانواده بی‌پرسیت داده شد.

آمنه با دریافت این دستگاه خشک‌کننده آفتابی از سوی پروژه سکتوری انکشاف زنجیره ارزش باگداری (HVCDSP) هم برای خانواده‌اش روزی حلال کسب می‌کند و هم استفاده مؤثر از محصولات زراعی را رونق می‌بخشد که در نهایت باعث رشد بازار محصولات زراعی می‌شود. این خانم در طول سال از دستگاه خشک‌کننده برای خشک کردن بادنجان رومی، پیاز و زردآلو استفاده می‌کند. قابل‌یادآوری است که او بیش‌تر از این دستگاه برای خشک کردن بادنجان رومی استفاده کرده و بعد از پروسس آن را در بازار محلی به فروش رسانده است.

از تقدا برای اهداف تا تهدید به نیستی؛ مریم چگونه به موفقیت رسید؟

که اشرف تابش
گزارش‌گر

و روزهای مناسبتی به او فرصت بیش‌تر داده شود. در تمام همایش‌ها، نمایش‌ها و سایر برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی مکتب، مریم از محدود دخترانی بوده که در اجرای برنامه همیشه پیش‌گام بوده است. او با نمایش استعدادهایش و فعالیت‌های چشم‌گیری که در مکتب از خود نشان می‌دهد، سرگرده سرود مکتبش و گرداننده تمام محافل فرهنگی و هنری آن می‌شود. مریم جامی و خانواده‌اش به سرزمین اجدادی‌شان در ولایت هرات برمی‌گردند. پس از رسیدن مریم به هرات، او با یکی از نزدیکانش نامزد و سپس عروس می‌شود؛ برنامه‌ای که براساس عرف اجتماعی، او هیچ نقشی در آن نداشته است. با

۳۸ سال قبل مریم جامی در یک خانواده سنتی به لحاظ فکری و متوسط به لحاظ اقتصادی، در ولسوالی انجیل ولایت هرات متولد می‌شود. در سه‌ساله‌گی به دلیل شرایط سخت آن روزهای افغانستان، به ایران مهاجر می‌شود. مریم، نخستین بار در یکی از مکتب‌های مهاجرین آغاز می‌کند. فقر، مهاجرت و نبود امکانات از همان دوران کودکی با زندگی وی گره می‌خورد. او و خانواده‌اش روزهای سختی را در عالم مهاجرت می‌گذرانند. با این حال او از همان کودکی دختری شوخ‌طبع، پرتحرک، طراح و رویاپرداز بوده است. تحرک عجین شده با جسارت در وجود او، باعث می‌شود که در امور فرهنگی مکتب

می‌تواند نزدیک به شش هزار خانم را در بخش‌های متذکره آموزش دهد. خانم جامی در کنار این دو بخش بزرگ، به تحصیلش نیز می‌پردازد و می‌تواند لیسانسش را از رشته حقوق بگیرد و از انسستیوت دوساله در بخش تجارت نیز فارغ شود. از او در شهر هرات به عنوان یک بانوی فعال در حوزه جامعه مدنی نیز یاد می‌شود. مریم نخست کارش را با مبلغ پنجاه هزار افغانی آغاز کرد و توانست تمام مشکلات را پشت سر گذارد و ناممکن‌ها را ممکن سازد. او در اندک زمان توانست هم به تحصیل برسد و هم صاحب یک شرکت خصوصی شود. مریم هزاران خانم را از طریق این مؤسسه آموزش داده و صاحب نان ساخته است. او ارزش زنجیره غذایی منطقه‌اش را نظام‌مند ساخت، با طرح‌های دقیق، از فاسد شدن میوه‌ها و سبزی‌ها جلوگیری کرد و تبسم رضایت را به لبان دهقانان زادگاهش به ارمغان آورد. او هم‌چنان مصمم است تا بتواند محصولاتش را به یک برنده معتبر تبدیل کند و کیفیت کارش را به استندردهای ملی و بین‌المللی برساند.

مریم تلاش دارد تا در آینده نزدیک نماینده‌گی شرکت محصولات بانو را در کشورهای عربستان، امارات متحده و ترکیه نیز افتتاح کند.

او در این راستا موفق به کسب عنایون و جوایز بسیار شده که فشرده آن را ذکر می‌کنیم: کسب مقام اول در برنامه رقابتی ملی فکر و تلاش تلویزیون طلوع به دلیل ارایه بهترین طرح تجاری تولید و پروسس محصولات زراعی و گرفتن مبلغ ۵۰۰ هزار افغانی جایزه نقدی، کسب مقام تاجر برتر در تولید و تجارت محصولات زراعی از جانب وزارت صنعت و تجارت، کسب مقام تاجر برتر زعفران از ریاست زراعت ولایت هرات، اخذ تندیس بی‌بی خدیجه از اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان، اخذ نشان استندرد ساخت زن افغان از اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان، اخذ تندیس دهقان برتر از جانب ریاست زراعت ولایت هرات، اخذ تحسین‌نامه درجه اول از مقام پارلمان کشور تحت عنوان فعال اقتصادی در زراعت، گرفتن دهها تحسین‌نامه و تقدیرنامه از والیان وقت، نهادهای بین‌المللی و نهادهای دولتی در بخش‌های اقتصادی و مدنی. اکنون مریم، یک زن تهدید شده روستایی، به چنین موقفیت‌هایی دست یافته است.

بالا بردن سطح ظرفیت زنان و تعقیب اهدافش، تقلا می‌کند. سرانجام پس از چندین تهدید جدی، برادر و شوهر مریم از سوی مخالفان برنامه‌های فرهنگی او به‌شکل بی‌رحمانه‌ای لتوکوب می‌شوند. این برخورد باعث می‌شود که مریم تمام دستاوردها و زحماتی را که کشیده بود، رها کند و با خانواده‌اش از قریه با یک کوچ اجباری وارد شهر شوند. وقتی دختر قریه به شهر می‌رود، موقفیت زنده‌گی کلید می‌خورد. مریم در شهر نیز به تعقیب رویاهایش می‌پردازد و آرام نمی‌نشیند. دوباره برای تعقیب اهدافش، پروسس، بسته‌بندی و جمع‌آوری سبزی‌ها و میوه‌های تازه را شروع می‌کند؛ یک شروع دوباره از مریم جامی. مریمی که با تهدیدات پی‌پی تمام دستاوردهایش را در قریه رها کرده و به دنبال یک آغاز دیگر در شهر است. شرایط در شهر برای او به حدی سخت است که هیچ محل مناسبی برای جمع‌آوری خانمهای خانه‌ای زراعتی نمی‌یابد. ناگزیر می‌شود کی از اتاق‌های خانه‌اش را برای این کار اختصاص دهد.

در اوخر سال ۱۳۸۷ یک برنامه تشویقی به منظور حمایت از فکر برتر تحت عنوان «فکر و تلاش» از طریق مطبوعات به رقابت گذاشته می‌شود. برنامه به‌گونه‌ای طراحی می‌شود که برای بهترین طرح سرمایه‌گذاری در سطح کشور که بتواند زیر نظر داوران مقام نخست را بگیرد، جایزه پرداخت شود. مریم تمام خلاقیت، ایده و دیدگاهش را در قالب یک طرح بی‌نقص در بخش تولید، پروسس و بسته‌بندی سبزی‌ها و میوه‌ها به این برنامه پیش‌کش می‌کند. طرح مریم، در نخستین مرحله، در جمع ۲۰ طرح برتر تجاری- اقتصادی قرار می‌گیرد. پس از ارزیابی داوران و کارشناسان، این طرح از ۲۰ بهترین به شش بهترین، سپس از شش بهترین به سه بهترین و در نهایت از سه بهترین به مقام نخست می‌رسد. مریم می‌تواند در یک رقابت سخت و نفس‌گیر برندۀ این جایزه شود. او مبلغ ۵۰۰ هزار افغانی جایزه را از بهترین طرح تجاری- اقتصادی در سطح کشور می‌گیرد و شرکت «محصولات زراعتی بانو» را ایجاد، ثبت و راجستر می‌کند. مریم جامی ضمن رهبری شرکت محصولات زراعتی بانو، در مؤسسه رفاه و اکتشاف افغانستان به عنوان کارمند در بخش رشد و تقویت زنان در راستای ایجاد فارم‌های خانه‌گی، مالداری، سبزیجات و شیرین‌پزی کار می‌کند. در این مؤسسه

را از طریق او در جامعه انجام می‌دهند. در یکی از روزهای مسؤولان دفتر «رفاه و اکتشاف» برای افغانستان به منظور جست‌وجوی طرح مناسب جهت تقویت و پیش‌رفت زنان، به دیدار او به دفتر ریاست شورای محل می‌روند. او طرح تولید، گسترش و پروسس سبزی‌ها و میوه‌ها را برای آن مؤسسه ارایه می‌کند. این طرح پذیرفته می‌شود. مریم در شرایطی این طرح را به مؤسسه رفاه و اکتشاف افغانستان پیش‌کش می‌کند که که تنها ۲۰ خانم در کنار او حضور دارند. او با ابتکار عمل، برنامه ایجاد مرکز اشتغال‌زایی زنان را با اشتراک ۲۰ زن قریه به دست می‌گیرد. با ایجاد این مرکز، می‌تواند بخش عمده‌ای از کمک‌های این مؤسسه را برای شورای خود کسب کند. قصه از همین جا جالب‌تر می‌شود.

مؤسسه با بررسی طرح و ابتکار مریم، مصمم می‌شود تا کمک‌ها و وسائل کاری را در اختیار او قرار بدهد. در گام نخست، برنامه آموزشی ششم‌ماهه تولید، پروسس و بسته‌بندی سبزیجات و میوه‌جات را به مریم و اعضای شورای محلی تحت مدیریت او آموزش می‌دهد. در همان روزهای نماینده‌گان مؤسسه AIL نیز به این قریه می‌رسند. آن‌ها در اولین ملاقات، به مریم پیش‌نهاد می‌کنند که اگر او خواسته باشد، زمینه سوادآموزی و ایجاد مرکز آموزشی صنایع دستی را برای اعضای انجمن او فراهم کنند. مریم جامی با استفاده از این فرصت، طرح ایجاد مرکز آموزشی کلان به شمال برنامه‌های آموزش قرآن شریف، قالین‌بافی، صنایع دستی و خیاطی را به آن مؤسسه پیش‌نهاد می‌کند و از طرف مؤسسه پذیرفته می‌شود. به همکاری شورای محل و مؤسسه همکار، این مرکز آموزشی در زادگاه مریم ایجاد می‌شود. در این مرکز بیش از ۴۰۰ زن آموزش‌های مختلف را فرا می‌گیرند و روزهای خوب قریه یکی پس از دیگر تکرار می‌شود؛ اما شرایط به‌گونه‌ای رقم می‌خورد که دیگر روزگار به میل جامی و دیگر زنان قریه نمی‌چرخد. در سال ۱۳۸۷، یک قوماندان محلی در زادگاه او طی یک تصمیم ناگهانی و غافل‌گیرکننده به طالبان می‌پیوندد؛ چیزی که قبل از آن هرگز تصورش نمی‌رفت. او با گسترش دامنه فعالیتش، مریم جامی را تهدید می‌کند و از او می‌خواهد که دیگر هیچ برنامه فرهنگی و اجتماعی را در این ساخته را دست نگیرد. مریم اما تهدید معلم و هم به عنوان رئیس شورای قریه فعالیت کند.

تمام مؤسسه‌های امدادرسان به منظور تعقیب و تطبیق اهداف و پالیسی‌شان به سراغ مریم جامی می‌آیند و کمک‌های شان در بخش‌های مختلف

شروع حکومت موقت به رهبری حامد کرزی، برنامه‌های انکشافی در اکثر ولسوالی‌های هرات آغاز می‌شود. مریم جامی به پاس انگیزه و تحرک بالایش در پیش‌برد موفقانه برنامه‌های اجتماعی، از طرف متفذدان و بزرگان منطقه به عنوان یکی از جدی‌ترین چهره‌ها برای رهبری شورای محلی زنان پیشنهاد می‌شود؛ اما قصه به همین ساده‌گی نیست. متفذدان زادگاه مریم آگاه می‌شوند که دخترخانمی باسوان در قریه ما از ایران برگشته است. این همزمان است با طلوع خورشید دموکراسی در سرزمین سوخته و نیم‌جان افغانستان پساطالبان؛ افغانستانی که در آن قرار است دختران به مکتب بروند و در خلق فردای بهتر سهیم بگیرند.

مریم اما به ساده‌گی به چنین موقفیت نمی‌رسد. جامعه سنتی و مردم‌سالار هرات آن روز هزاران مشکل را بر سر راه یک بانوی مکتب‌خوانده قرار می‌دهد؛ اما مریم و طرف‌دارانش از حضور بانوان صدر اسلام در حوزه‌های تجارت، اجتماع و سیاست و سهیم‌گیری فعال آنان در امور جامعه به عنوان استدلال و توجیه حضور او استفاده می‌کنند.

مریم یکی از خانم‌های پیامبر اسلام را به عنوان تاجر موفق باد می‌کند و از حضور بی‌بی عایشه، بی‌بی فاطمه و حضرت زینب در جامعه و مخالفانش سخن با آن برای متفقدان و مخالفانش سخن می‌گوید. سرانجام پس از مشاجره و استدلال‌های تاریخی - دینی، او به عنوان رئیس شورای محلی زنان در ولسوالی انگیل، یکی از سنتی‌ترین بانو جامی در کنار رهبری شورای محلی زنان، به عنوان معلم نیز در همان منطقه آغاز به کار می‌کند. خانواده‌اش این بار نیز با معلم شدن او موافق نمی‌کند، اما در سلسه‌مراتب جامعه سنتی، ارباب قریه و متفقدان حرف تعیین‌کننده را می‌زنند. آن‌ها باز هم از حضور بی‌بی خدیجه، بی‌بی عایشه، بی‌بی فاطمه و زینب در تجارت و اجتماع، به عنوان توجیه حضور مریم در جامعه نزد خانواده‌اش داستان‌های عینی می‌آورند. در نهایت خانواده مریم موافقت می‌کند که او هم به صفت معلم و هم به عنوان رئیس شورای قریه فعالیت کند.

تمام مؤسسه‌های امدادرسان به منظور تعقیب و تطبیق اهداف و پالیسی‌شان به سراغ مریم جامی می‌آیند و کمک‌های شان در بخش‌های مختلف

حیات خان:

خوبی یم چې له کمې ځمکې ډېره گته لاسته راوړم

سپرپرست مسؤول محمد حنف امیرزی وايي، چې ځمکني توتابو د پراختيا په پاري له کرونډګرو سره یو ځای ګنمې برنامې پلي کري دي، چې د یادو برنامو تر خنګ یې د ځمکني توتابو بوتي او اپوند مواد هم پري ويشه چې دا مهال د ننګه هار په دربيو ولسواليو «گوشتي»، دره نور او خوگيانيو» کې په شاوخوا ۱۲ جريبه ځمکه ځمکني توتابو کرل شوي دي، چې په پايله کې یې کال تر بلې د کښت سيمه زياتيري. هغه ووبل، چې راتلونکې کلونو کې نوري برنامې هم په دې برخه کې لري.

بناغلی امیرزی وايي، چې د پاروس په نوم د ځمکني توتابو ورایتی یې له هرات خخه راوړي، چې د مبسوو او حاصلاتو اندازه یې خورا زياته ده او اړتیاه ته په کتو بې دا مهال مارکېت هم بشه دي، چې د کرونډګرو په اقتصاد یې خورا بشه اڳېزه کړي ۵۵. د کرنې، ابولګولو او مالداري وزارت د احصائي او مالوماتو ریاست شمېږي بشي، چې په ۱۳۹۹ یم کال کې د هپواد په کچه ۲۹۹ متریک ټنه ځمکني توتابو تولید شوي دي. ۱۳۹۹ او هوا لري. د کرنې وزارت له خوا په دې ولسوالۍ کې دول ډول پروژې له ډلي د ابولګولو د شبکو جوړول، د بنوو او کورنيو باغچو جوړول او د ځمکني توتابو د کړکې. دره نور د ننګه هار ولايت بنکلی او کرنېز ولسوالۍ ده، چې بنوالۍ ته مساعده او بلو او هوا لري. د کرنې وزارت له خوا په دې ولسوالۍ کې دول ډول پروژې له ډلي د ابولګولو د شبکو جوړول، د بنوو او کورنيو پروژې پلي شوي دي. په ننګه هار کې، له دویم ملي لوړیتوب خخه د ملاتې پروژې «SNaPP2» سيمه بیز شوی دي.

په خوت لیدنې کړي، چې په ترڅ کې یې په سيمه کې د ځمکني کرونډه جوره شوې لپولتیا رؤخ تر بلې په زیاتدو ده.

هغه له نورو بنوالو خخه هم غواړي، چې په خپلو کرونډو کې د ځمکني توتابو د بوقې کښت وکړي ترڅو وکولای شي له کمې ځمکې خخه ډېره گته واخلي او له دې لاري په بازارونو کې د ځمکني توتابو اړتیاوې راکمې کړي.

دره نور د ننګه هار ولايت بنکلی او کرنېز ولسوالۍ ده، چې بنوالۍ ته مساعده او بلو او هوا لري. د کرنې وزارت له خوا په دې ولسوالۍ کې دول ډول پروژې له ډلي د ابولګولو د شبکو جوړول، د بنوو او کورنيو باغچو جوړول او د ځمکني توتابو د کړکې.

په ننګه هار کې، له دویم ملي لوړیتوب خخه د ملاتې پروژې «SNaPP2» سيمه بیز

لاري حیات خان ته په نیم جريبه ځمکه کې د ځمکني توتابو عصری کرونډه جوره شوې ده. هغه خوبی دی او وايي، چې د نورو غلو دانو په پرتلې یې په حاصل گته خوچنده یاده وي خپلو کرونډو کې د حاصل گته خوچنده یاده وي خلاسه راوړي دي.

حیات خان له یاد نیم جريبه کرونډې خخه شاوخوا ۵۰۰ کيلو ځمکني توتابو راتبول او خرڅ کړي دي، چې د نورو کرنېزو محصولاتو په پرتلې یې د حاصل گته خوچنده یاده وي او ګنه وته یې خورا ډېر بولي.

حیات خان وايي، چې د خپل ځمکني توتابو له نیم جريبه ځمکې خخه زره ۵۰ زره افغانی تر لاسه کړي دي. هغه وايي، چې د خرڅ په تېرېدو سره به یې خپلو نورو کرونډو ته هم د کښت لړي وغځوي.

د حیات خان له نیم جريبه ځمکې خخه چې ځمکني توتابو بې پړی کړي دي، ګنو کرونډو او د سيمې اوسيدونکو ترې وخت

په افغانستان کې له هر پنځو کسانو د خلورو ګته وته له کرنې او مالداري سره تړلې ده. په همدي مونه د کرنې، ابولګولو او مالداري وزارت تل هڅه کوي، چې په ټول هبواد کې بزگانو، بنوالو او مالدارانو لپاره هر اړخیزې اسانتیاوې برابري کري، چې له یوې خوا په دغه برخو کې زموره هبواد خان بسايني ته نړدي شي او له بلې خوانه د بزگانو، بنوالو او مالدارانو عواید ډېر او اقتصادي ستونزی یې هوارې شي.

کرنې وزارت بزگانو، بنوالو او مالدارانو سره د نورو اپینو مرستو ترڅنګ پر بزگانو د کړکې په مونه اصلاح شوې تاخونه هم وېشي او د دې ترڅنګ بنوالو لپاره دعصری او مدرنه بنوو جوړولو ترڅنګ وخت په خت بزگانو، بنوالو او مالدارانو لپاره روزنيزې برنامې جوړوي ترڅو له مدرن او عصری کړکې، بنوالۍ او مالداري سره بلد شي او له خپلو کرونډو، بنوو او مالونو خخه نهه عواید ترلاسه کړي.

بزگانو سره د مرستو او همکاريو ترڅنګ د کرنې وزارت هلې خلې کوي، چې په هبواد کې د ارزښت لړونکو بتوو کړکې دود او په دې برخه کې بزگانو ته روزنه ورکړي، چې له خپلو کمو ځمکو ډېر حاصل تر لاسه کړي.

د ننګه هار ولايت د دره نور ولسوالۍ اوسيدونکي حیات خان د ژوند اوړدې لوري ژوري په خپلو کرونډو کې تېر کړي، چې ورڅ تر بلې یې د عصری کړکې لاه لاري ګته وته زياته او اقتصادي حالات یې مخ په چې ځمکني توتابو بې پړی کړي دي، ګنو کرونډو د کښت لړي وغځوي.

د حیات خان له نیم جريبه ځمکې خخه چې کډو دي. د کرنې وزارت له دویم ملي

لومړیتوب خخه د ملاتې پروژې «SNaPP2» له

د ننګه هار د کرنې ریاست د ترویج کارکونکي د برېښنایي ترویج او کرنېزې تکنالوژۍ په برخه کې وروزې شول

د ننګه هار د کرنې، ابولګولو او مالداري ریاست د ملګرو ملتونو د خورو او کرنې ادارې FAO «په همکاري ددې ریاست د ترویج کارکونکو ته د برېښنایي ترویج او کرنېزې تکنالوژۍ په برخه کې پنځه ورخنې روزنيز پروگرام پای ته ورسبد. د ننګه هار د کرنې ریاست انجینیر انعام الله صافی وايي، د بروسلوز ناروګي د مخنيو په پار ۱۴۴ زره او ۴۸ دوزه واکسینونه چې تولیز ارزښت یې یو میلیونه او ۴۴۰ زره او ۶۶۹ افغانی کېږي په ۲۲ ولسوالۍ، «خوگيانو، سره روډ، بهسود، بېړی کوت، غني خېل، کامه، کوزکونړ، دره نور، کوت، شېږزاد، حصارک، لعلپوره، مومندله، پچيراګام، روډات، هسکه مېنه، اچین، دوریابا، سپین غر او نازیانو» کې د وترنری د ۲۵ سيمه بیزو واحدونو له لوري پلي کېږي. د بروسلوز ناروګي د مالدارانو پر اقتصاد مستقيمي اغږي لري، که چې دا ناروګي کنټرول نه شي، نو مالدارانو ته خورا زيات زيان رسپږي. د ننګه هار د کرنې، ابولګولو او مالداري ریاست د لایت د هرکال د خارویو د بروسلوز او نورو ناروګي د کنټرول په پار د واکسینو کمپاین په لاره اچوي.

د خارویو ناروګي د مخنيو په پار پر خارویو د واکسینونو پلي کول د ننګه هار د کرنې، ابولګولو او مالداري ریاست یو ۲۳۴ معلوماتي شمېره، سټپلایت، د تختنېکي معلوماتو په پار معتربر وېب سایتونه، کرنېزې ویدیوګانې او نور ګن موضوعات گډونوالو ته تشریح شول.

د ننګه هار د کرنې، ابولګولو او مالداري ریاست د ملګرو ملتونو د خورو او کرنې ادارې FAO «په همکاري ددې ریاست د ترویج کارکونکو ته د برېښنایي ترویج او کرنېزې تکنالوژۍ په برخه کې پنځه ورخنې روزنيز پروگرام کونکو

صفې ددې روزنيز پروگرام له ګډون کونکو خخه وغونښتل، چې له دې وروسته په خپلو ورخنې رسمي کډو کې له تکنالوژۍ خخه کار واخلي او د بزگانو سره پدې برخه کې کار وکړي. په دې پنځه ورخنې روزنيز پروگرام کې ارتباطي اومعلوماتي تکنالوژۍ يا ICT، په کرنې کې د ارتباطي تکنالوژۍ د توکو د کارولو

د ننگرهار په دره نور کې د جيړن کانال په جوړېدو

سره ګنه ځمکې خروبې شوي

نورالله پمن
خبریال

دغه راز محمد یونس وايي، چې د یاد کانال له لاري د بربنسنا پخوانۍ مرکز چې د اوپو د کمښت له امله د فلجدو خواته راون وو په جوړېدو سره یې بیاخلې په کار پیل وکړ چې، په ترڅ کې یې د کورنيو هغه اړتیاوې چې د بربنسنا په برخه کې درلودې تر ډېره حل شوي.

یاد د بربنسنا مرکز په دوه برخو کې تر ۵۰ کيلو واتو پوري بربنسنا تولیدوي، چې شاوخوا تر ۳۰۰ پوري کورني او سيمه ييز دوکانونه په بېلاپلېو برخو کې ترې ګټه اخلي.

د سيمه اوسيدونکي له حکومته غواړي، چې د ورته کانالونو د جوړېدو له لاري دي د بربنسنا مرکزونه او هغه اړين وسائل، چې په بربنسنا کې اغږمن تمامېدای شي ورته جوړ کړي تر خو لا ډېري استیاوې ورته برابري شي.

باید وویل شي، چې د کرنې وزارت د همدي پروژې له لاري د ننگرهار ولايت په سره رود ولسوالۍ کې د صواتي کانال رغنيزې چاري هم ۷۰ سلنې بشپړ کړي دي. او ترڅنگ یې په ګنو ولسواليو کې د اوپو لګولو ګن شمېر کانالونه هم جوړ کړي دي، چې په زياته اندازه کرنېزې ځمکې ترې خروبېري.

جوړېدو سره د اوپو د ضعیاتو مخنيوی شوي او د کرونډګرو د کښت هغه ځمکې چې له اوپو خخه محرومې وي ترې او به کېږي او ترڅنگ یې زرگونه کورني په نېغه او نانېغه توګه ترې برخمنې شوي دي. د ډيادې پروژې د یوتن پلي کوونکۍ انجینير بشیر محمد صاحب زاده په وينا د ننگرهار په دره نور ولسوالۍ کې خلور د اوپلګولو کانالونه او په ټول ننگرهار کې شاوخوا ۴۰ ورته پروژې پلي شوي دي، چې په ترڅ کې یې د کرونډګرو د اوپو ستونزې راکمي او د کرنېزې ځمکو حاصلات زیات شوي دي. د ډيادو پروژو خخه برخمن شوي او د سيمې اوسيدونکي هم پلي شويو پروژو ته ځکه خوښ دي، چې له اوپو خخه پاتې کرنېزې ځمکې یې په جوړېدو سره خروبې، د سيمې د زرغونتیا لامل، او د پاكو اوپو ستونزې یې راکمي شوي دي.

محمد یونس د شاهي کلا اوسيدونکي دي، هغه د جيړن کانال له لاري زرگونه هكتاره ځمکې خروبې، د د ډياد کانال له لاري زرگونه هكتاره ځمکې خروبې، د اوپو د ضایعاتو سلسله مخه نیول، او په نورو ګنو برخو کې ورڅه ګټه اخیستنه د دي کانال نوري ګټې دي.

ننگرهار د افغانستان ختيڅ کې پروت ولايت دي. اچين، بتې کوت، چپرهار، هسکه مېنه، بنپوه، خوگيانې، شپرزاد، پچيرآګام، حصارک، کوت، نازیان، سپین غر، غني خبل، گوشته، مومندره، لعلپوره، بهسود، سره رود، دره نور، دوربابا، روډات او کامه یې ولسوالۍ دي.

ننگرهار چې، د ځانګړې هوا او غوره کرنېزو تولیداتو له کبله همیشه بهار یې هم بولی د بېلاپلېو کرنېزو محصولاتو او مبوو د تولید په برخه کې د هبواو له مخکښو ولايتونو خخه دي. یاد ولايت په پراخه کچه کرنېزې ځمکې او د اوپو پريمانيه سرچينې لري. ددي ولايت ډېري وګړي د کرنې او مالداري له لاري خپلې اړتیاوې پوره کوي.

د کرنې، اوپلګولو او مالداري وزارت هم د دي ولايت د بېزگرانو، مالدارانو او بنوالو د لاسنيو او له دوي سره د مرستې په پار په دي ولايت کې ګنه کرنېزې پروژې پلي کړي دي، چې په ترڅ کې یې ورڅ تر بلې د یاد ولايت کرنېز سکتور مخ په بنه ګېدو دي.

د ننگرهار ولايت د دره نور ولسوالۍ تر ډيره په لورو او زرغونو غرونو پونسل شوي دي، چې د ننگرهار ولايت یوله خورا ارزښتمنو او شنو سيمو خخه ګنډ ګېږي.

د دره نور ولسوالۍ ډېري برخه غزنې او له زياتو اوپو خخه برخنه ده، چې په ډېرو موسمونو کې په کافي اندازه او به لري. د کرکبلي لپاره ددي ولسوالۍ غوره او به او هوا ددي لامل شوي، چې د ډيادې ولسوالۍ ډېري اوسيدونکي کرنې او بنوالۍ ته مخه کړي.

د ننگرهار د کرنې، اوپلګولو او مالداري ریاست د کرنې وزارت له دویم ملي لومړیتوب خخه د ملاتېر پروژې «SNaPP2» په همکاري ددي ولايت په ګنو ولسوالیو کې په بېلاپلېو برخو لکه د اوپو لګولو شبکې، کرنېز ترویج، مالداري، او نیالګیو تولید کې خپل فعالیتونه ترسه کوي، چې د ډيادو فعالیتونو له ډلي یې په دره نور ولسوالۍ کې خلور د اوپلګولو کانالونه جوړ او ګټې اخښتنې ته سپارلي دي، چې له هغې دلي یوهم د جيړن کانال دي.

د جيړن کانال د ننگرهار د دره نور ولسوالۍ په شاهي کلا سيمه کې د ۱۱۸۰ مترو په اوپرداوی سره جوړ شوي دي، چې رغنيزې چاري یې د کرنې وزارت له دویم ملي لومړیتوب خخه د ملاتېر پروژې «SNaPP2» په همکاري او د کرنې پراختیا صندوق «IFAD» په مالي لګښت بشپړ شوي، چې زرگونه هكتاره کرنېزه ځمکه ترې خروبېري.

د کرنې وزارت له دویم ملي لومړیتوب خخه د ملاتېر پروژې «SNaPP2» سيمه ييز چارواکي وايي، چې د ډياد کانال په

کندھار کې د صادراتي محصولاتو د اسنادو د طی مراحل کولو واحد مرکز پرائیستل شوه

موخه يې په خانګړې لارښونې سره د صادراتي محصلاتو د اسنادو د طی مراحل کولو واحد مرکز د لوړۍ خل لپاره په کندھار کې پرائیست، چې به دې سره به د کندھار او سوبېل لوډیخې حوزې د تولو سوداګرو هغه ستونزې، چې په صادراتو کې د کندھار کې په خانګړې لارښونې سره د طی مراحل کولو واحد مرکز پرائیستل شو.

بناغلي غورياني زياته کړه، له دي وروسته دې ته ورتنه نور مرکزونه به هم د هبواډ په نورو زونونو کې پرائیزې، چې په ترسره کېدو سره به يې هبواډ کې سوداګري په پراخه کچه پرمختګ وکړي.

په ورته وخت کې، د کورنيو تولیداتو د بناغلي خانزاده وویل، ددې مرکز پرائیستل، د سوداګرو د صادراتو پروسه چتکوي، د فساد مخنيوي کوي او کاغذپراني له منځه وړي.

په همدي حال کې، د صنعت او سوداګري وزیر نثاراحمد غورياني هم په خپلو خرگندونو کې وویل، ولسمش محمد اشرف غني په هبواډ کې د سوداګري پراختیا ته خانګړې پاملنې لري او زياته يې کړه، چې په همدي

کچه د صادراتي محصلاتو د اسنادو د طی مراحل کولو واحد مرکز په پرائیا داوه، چې تول د کندھار او ددې زون په سوداګري او صادراتو کې په پراخه کچه زیاتوالی راشي او سوداګرو ته به اسانтиاوې رامنځته شي.

بناغلي خانزاده وویل، ددې مرکز پرائیستل، د سوداګرو د صادراتو پروسه چتکوي، د فساد مخنيوي کوي او کاغذپراني له منځه وړي.

په همدي حال کې، د صنعت او سوداګري وزیر نثاراحمد غورياني هم په خپلو خرگندونو کې وویل، ولسمش محمد اشرف غني په هبواډ کې د سوداګري پراختیا ته خانګړې پاملنې لري او زياته يې کړه، چې په همدي

د اسانتياوې برابرولو په پار اړتیا داوه، چې تول هغه شعبات، چې صادراتي اسناد يې طی مراحل کول، تر یوه چتر لاندې راشي. اوس دا شعبات د کندھار د سوداګري او پانګونې په خونه کې تر یوه چتر لاندې راغلي دي». حشمت الله غفوری په تینګار سره وویل، تر دې وروسته اړتیا نشتہ چې سوداګر د خپلو اړوندو صادراتي محصلاتو د طی مراحل کولو په پار مختلفو ادارو ته مراجعه وکړي او خپل وخت ضایع کړي.

دغه راز د کندھار والي روح الله خانزاده، هم د ياد مرکز په پرائیست غونډه کې وویل، چې په کندھار کې د سوبېل لوډیخې حوزې په

د کرنې، اوپولګولو او مالداري وزارت، د سوداګري او صنعت او د مالېي وزارتونه او دغه راز د صادراتو په چارو کې د ولسمش د سلاکاري دفتر، په ګډه د جمهوري ریاست د حکم پر اساس، د لوړۍ خل لپاره د کندھار په ولايت کې د صادراتي محصلاتو د اسنادو د طی مراحل کولو واحد مرکز پرائیست.

ياد مرکز د دوشنبې په ورڅ د غږګولي په ۱۰۰ مه، د کرنې وزارت د اوپولګولو او طبیعي سرچینو مرستیال حشمت الله غفوری، د صنعت او سوداګري وزیر نثاراحمد غورياني، د کورنيو تولیداتو د پیاوړتیا په برخه کې د ولسمش ستر سلاکار جلال الدین سعید، د مالېي وزارت مرستیال عالم شاه ابراهيمی او د کندھار والي روح الله خانزاده له خوا رسماً پرائیستل شو.

حشمت الله غفوری واېي، چې ياد مرکز د صادراتو په برخه کې د اسانтиاوې په پار جوړه شوې ده. د بناغلي غفوری په خبره، د افغانستان د صادراتو تر تولولوي اقلام کرنېز محسولات دي، او په کندھار کې د ياد مرکز جوړ بدله کولی شي، چې د کرنېز محسولاتو د صادراتو د لړۍ په بنسه والي کې دېږي مرستې وکړي.

د کرنې وزارت د اوپولګولو او طبیعي سرچینو مرستیال وویل: «سوداګرو او صادراتونکو لپاره

افزايش کشت توت زميني در هرات

کې مينا افسري
گزارش ګر

توت زميني منبع خوب ويتمين سی بوده و از جمله ميوههای با ارزش است که از چندین سال بدين طرف کشت آن در ولايت هرات ترويج یافته و ساحات تحت کشت آن بيشتر شده است.

مي گويد: «توت زميني کشت پردرآمدی است من در پهلوی کار، آموزش های کشت و پرورش اين محصول را نيز فرا گرفتم و تصميم دارم تا در صورت بهتر شدن وضعیت مالی ام يک فارم توت زميني برای خودم احداث کنم.»

رياست زراعت، آبياري و مالداري ولايت هرات، مي گويد که به علت مساعد بودن آب و هوا و علاقهمندي دهقانان، کشت توت زميني در اين ولايت رونق پيدا کرده و ساحات تحت کشت آن به بيش از صد هكتار رسيده است.

بشيراحمد احمدی سرپرست رياست زراعت هرات، مي گويد که با افزايش ساحات تحت کشت، بيشبيني مي شود که ميزان حاصلات توت زميني در اين ولايت امسال به بيش از ۱۵۰ متریک تن برسد.

احمدی مي گويد کشت توت زميني به دو روش گل خانه اي و فضاي باز صورت مي گيرد و با توجه به مزيده هاي کشت اين محصول، بيشتر دهقانان اين محصول را به صورت گل خانه اي کشت مي کنند.

هرات با داشتن آب و هواي مناسب، بزرگترین فارم هاي توت زميني هرات بانوان کار مي کنند.

مريم که در يکي از فارم هاي توت زميني ولسوالي انجيل کار مي کند، مي گويد: «ما ده خانم در اين گل خانه مصروف برداشت و بسته بندی هستيم، اين کار باعث شده تا وضعیت زنده گي ما بهتر شود.»

رضا دهقان، مسؤول فارم توت زميني را در سطح کشور دارد.

در حال حاضر قيمت في کيلو توت زميني در بازار هرات بين ۱۰۰ الى ۱۲۰ افغانۍ مي باشد.

رضا دهقان، مسؤول فارم توت زميني پالیز سبز در هرات، مي گويد: «تولیدات